

Előfizetési feltételek
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetések díja:
 □ centiméterenként 5 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezvényben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség
 és
Kiadóhivatal:
Földes Ede
 Könyvkereskedése
 Beth' n-utca 2. sz. alatt,
 hova ugy a lap szellemi részét illető közlekedések, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatk vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Pártalakulás.

A mint a városunkban szerte kifüggesztett meghívókön olvastuk, ma délután függetlenségi párt alakul Nagyenyeden.

A párt szervezés, hetek óta folyamatban van; s mint a szervezkedés első hírére, úgy most is kíváncsian kérdezzük: mi tette szükségessé ezt a nagy erővel megindult pártmozgalmat?

Erre világos és határozott feleletet természetesen csak az alakuló gyűlés adhat; de megbízható hallomás után mondhatjuk, hogy a párt a magyar nemzeti törekvések ápolását és szolgálatát tűzte ki főcéljának.

Ez a cél nagy és nemes; minden magyar embert lelkesít és közelez. A mint a magyar nemzet nagy múltjának ragyogó dicsőségét drága kincskeppen őrzi lelkeiben mindenikünk; azonképpen a jelenléte szebb és boldogabb jövő reménye, vágya, munkája is édes mindnyájunké. Sőt a nemzeti nagyság jövője is csak úgy valósulhat, ha e tekintetben magunk közt mesterseges és szükségtelen különbséget nem állítunk, s a visszavonás által ellenségeinknek örömet nem okozunk, törekvéseinknek tápot nem adunk.

De hiszen erről fölösleges is szót szaporítani. Városunk minden őszinte lelkű polgára tudja, érzi és be is vallja, hogy egyek és együtt voltunk mindig akár Kossuth Lajos nagy nevét és érdemeit, akár a szabadságharc dicsőségét, akár a szabadelvű haladás vívmányait ünnepeltük; akár pedig az országos politikában véleményünk akarunk nyilvánítani. Együtt voltunk mindnyájan és senki sem jutott eszébe kérdeni, hogy ki melyik országos politikai párthoz tartozik. Éreztek mindnyájan, hogy a nemzeti kegyelet és haladás ünnepei magasan állanak minden párt fölött. Örömmel, jó testvérképpen találkoztunk ilyenkor; s a közös hazafias érzések és törekvések drága kincseit gyűjtöttük össze feltékenny gondtal és önzetlen lelkesedéssel. Hát

akkor mi szükség van arra, hogy a hazafias kötelesség-érzet ápolására társadalmunk egy töredéke pártot szervezzen? Hát akkor mi tette szükségessé azt, hogy városunknak a nagy nemzeti jó szolgálatában egyetértő és együttérző polgárai közé szakadás ferkózzék? És mindenkefelett azt kérdezzük: honnan veszik néha-nyan azt a jogot, hogy a nagy nemzeti eszményeket cézgerül lefogalják s a hazafias erzes közösen nevelt tökejét egy párt részére hasznosítsák.

Legyünk tisztában tehát azzal, hogy a nemzeti eszmények ápolása és szolgálatát végett semmi szükség sincs Enyeden új párt alakítására. Tiszteltük és szolgáltuk eddig is; s pedig szebben és sikeresebben, mert pártterdek nélkül, önzetlenül s együtt tettük valamennyien. Ez nem pártnak a kérdése; hanem a hazafias kötelesség kérdése, melyben példát senkitől sem kérnek és vesznek városunk polgárai s közöttük azok, kik a hazafias célok szolgálatában szóval és jó példával elül jártak.

De hiszen nem is az a fő dolog, hogy az eddigieit jobban szolgáljuk a hazát; hanem hogy új párt legyen mindennek.

Nem reméljük, hogy az új párt hívei közül bárkit is meggyőzzünk. Tudjuk azt, hogy politikai véleményekhez, már csak a látszat kedvéért is, szívesen ragaszkodnak az emberek. De megis fel kell vetnünk egy kérdést. Tán csak nem hiszik komolyan, tán csak nem, akarják polgártársainkkal elhitetni, akik maguk is tudnak ám egy kicsit gondolkozni, hogy pusztán csak az enyedi új párt riadója van szükség, hogy régi törvények és intézmények azonnal eltűnjenek a föld színéről s a mostani Magyarország helyét varázslátszerű új ország foglalja el, melyben egy szálig mindenki magyar, melyben a polgárok terhet nem viselnek, hanem munka nélkül is gazdagok és boldogok? Tán csak nem akarják elhitetni, hogy gazdag és hatalmas Magyarországot, a milyennek óhajjuk, várjuk és

munkáljuk a jövődőt, mint a gyermek a kockavárat, pár szempillantás alatt felelithetünk. Tán csak nem akarják elhitetni, hogy szép szóval és dikciókkal s a lelkesedés „legyen“ szavával nemzeti jövőt lehet atknotni?

Ha pedig ők is azt hiszik és vallják, hogy miként egyes ember, úgy egész ország is, csak lassan és fokozatosan fejlődhetik erőssé; ha ők is azt hiszik és vallják, hogy gazdagság nem hull a felhőkből, hanem sok munkával és takarékoskossággal kell azt, a szerencse kedvező körülményei közt is, kiérdemelni; akkor pedig mire való ez a nagy emóció? Mire való megbontani azt a pártot, melynek nemzetünk fejlődésében nagy sikerei vannak; melynek immár huszonnolcz éves múltja van vármegyénkben; melynek hívei és vezetői közt olyan előkelő gondolkodású, sok tapasztalatu és mely politikai belatásu férfiak állanak, mint Zeyk Dániel, Alsófehérmegye főispánja, Szász József alispán, Török Bertalan orsz. képviselő, dr. Varró László Nagyenyed város polgármestere és még számosan, a kik legalább úgy lelkesednek hazájuk ügyeiért, mint az új párt szervezői.

Csak néhány szót még.

A pártmozgalmak, különösen a vidéken, rendszeren társadalmi izgatottsággal járnak. Azért kívánatos, hogy a választások előkészületei rövid ideig tartssanak. Ma még négy év választ el az általános képviselő-választások idejétől. Vajjon mifele érdek kívánja meg, hogy közönségünk közt erre az egész hosszú időre állandósítsassék a politikai természetű, tehát legtörelmetlenebb izgatottság? Vannak ám magasabb dolgok is a párt-érdeknél; s ezek közt egyike a legfontosabbaknak, hogy az egy társadalomba utalt polgárok bekezesen, kölcsönös emberbecsülésben és jogtisztletben éljenek egymás mellett. Higyjek el, kedves polgártársaim! tiz választás és száz képviselő-jelölt sem érdemel meg négy esztendei izgatottságot s a vele járó társadalmi zavarokat.

L. I.

TÁRCZA.

Ablakomnál . . .

Ablakomnál sir a halálmadár,
 Keblembé tombol néma fájdalom.
 Mért nem tudok hát megnyugodni már,
 Mért hogy éhrem is rólad álmodom?
 Ha lantom hurján kél a dal szava,
 Mért szól rólad a busongó dala!

Bár von reményem, de nincs, eltűne,
 Bár csak nyugálmam nyerném vissza már!
 A szép álom, ha eltűnt messzire,
 Képed kísértni mért, hogy visszajár?
 Gyötör a kő, a néma fájdalom,
 És mégis, most is rólad álmodom . . .

Tolvaly éza

Megsárgult levéltöredékek a szomorú napokból.

Városunk derék polgársága évenként meggyújtja a kegyeletes emlékezés mécsesait a várfal és kollegium között gondozott sírhelyen, s hazaszeretőiben növekedő diákságunk minden évben január 8-dika estején emlékszókat szentel azoknak, kik Nagyenyed pusztulása három napján 1849 január 9. 10 és 11-en az elvadult s emberi méltóságából kivetkőzött oláh porlázadás kegyetlenül kivégzett áldozataivá lettek. Sokan szentelték meg e kis város minden utcáját, minden terét vértükkel a rémes éjszakán s napokon, nem is nyugosznak mind abban a sírban; városunknak minden része

mecsvilágtól világos lehetne s nem volna elég diákjaink száma arra, hogy mindenütt beszédet mondjon az áldozatok szent lelvai fölött. De az az emlékezés ott a sírnál mindenikről szól, de a kegyelet mécsesei azon a szent helyen mindenik mártír emléket megszenteli. Azok a könnyek és sóhajok pedig, melyekben a fiúk s unokák fájdalma talál minden január 8-án este megkönnyebbülést, érzénel maradandóbb emlék Axentenek s a törekvéseknek, melyeket akkor ő s Prodan, a védtelen aggok, nők, gyermekekkel és fegyvertelen férfakkal szemben hős praefectek képviseltek.

Alsófehérmegye magyar lakosságát részint költék már, részint lefegyverezték 1848. október végével. Jánku tábora nov. 1-én még Gyulafehérvárt van. Képzeltetni, hogy Nagyenyed városa nem várta készülletlen a fejleményeket.

Néhai Vajda Simon a későbbi nagyenyedi jogtanár, akkor már városunkban időzött, lerándulva Zalathuáról, honnan az Enyedet fenyegető veszedelem híre hívta haza s hol a bányahivatalnokok közt gyakornok volt. Innen ír levelet jegyeséhez, későbbi feleségéhez Bogdan Polihoz 1848. nov. 2-án kelteve. Ennek a levélnek alább közölt töredékéből kitűnik, hogy Enyed Jankutól is tartott. Ime a töredék:

„A mult éjjelre támadást vártunk, de elmaradt. Jánku nem kapott ágyukat, Fejervárnál csak 5000 embere van, Krakkbóan semmi tábor. A szebeni gránátosok s Leiningesek mellénk nyilatkoztak, valamint több katonatisztek kijelenték, hogy rablókkal, orgyilkosokkal nem ezimborálnak. Puchner creje Medgyesen

van. Ide megjött a Comiszariatustól, hogy várjuk a Chevauxlegereket. Ma várjuk Bitió 2 századát s egy svadron Kossuthot s szekelyeket.“

November 6-án már a következőket írja Vajda:

„Mi még folytonos feszültségben vagyunk, mert bár 4-én Musinára kiment sergünk, ott semmi ellenállásra nem találva a falut felgyújtotta, élelmi szereket, marhákat a városba hozta, azonban Tövisnél ismét tekintelyes oláh tábor van, melynek előcsapata a romlott templomnál tanyáz, honnan jól hallanak hozzánk a gyakorlat alkalmávali lövöldözéseik. E tábor az arra menő diligencset is letartóztatta lovastól, kocsisostól úgy, hogy arra már senki és semmi tőlünk, vagy felőlünk nem jár s onnan sem jó sem levél, sem egyéb. Mindezek daczára mű itt meg sem felünk, mert van már az enyedi kettőn kívül még egy harmadik Kolozsvárról jött ágyunk, számos huszárnak, honvédek s nemzetőrök s legközelebről még két bombahányó ágyut és 6000 szekelyt várunk . . . a város sauczolása foly.“

A levéltöredék történeti értéket az adja meg, hogy Musina felégetését a meglévő két idevonatkozó monografia adataitól eltérve nem okt. 23-ára, hanem november 4-ére teszi s míg egyfeől visszatükrözi az enyedik hangulatát s helyőrségebe vetett bizalmat, mely két nap mulva, a helyőrség kivonása után érthető kétségbeesessé változott, másfelől bizonyítéka annak, hogy a gyulafehérvári őrségből Jánku támogatására adott egy zászlóaljnyi katonaság katonai kiképzésbe is részesítette az oláh gyűlevész hadat.

* Eredetije Dr. Vajda Dániel vmegyei tisztii főorvos tulajdonában.

BERENCZ JÓZSEF KESERŰVÍZ
 AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

SZEMLÉ.

A román tulzók programja. A „Tribuna” karácsonyi számában közli a lap programját, mely annál figyelemre méltóbb, mert köztudomású, hogy a lap a román tulzók álláspontját képviseli. A mit mindig tagadtak, hogy a lapot a román kormány szubvenzionálja és hogy a lap igazgatóinak egy része Romániában székelt: ez kitűnik azok névsorából, kik a programot aláírták. E névsorban kizárólag oly férfiak nevével találkozunk, kik a magyar állameszmének a leghírhedtebb ellenségei és kiknek egytől-egyig alapos okuk van, hogy az ország határain kívül maradjanak.

Bánffy a németajku magyarokról. A „Magyar Közélet” ma érkezett számában báró Bánffy Dezső folytatja a magyar nemzetiségi politikáról szóló tanulmányát. Ezuttal a magyarországi állampolgárok kérdésével foglalkozik. Kijelenti, hogy a németajku elem az, amelynek a magyar állam legtöbbet köszönhet, különösen kulturális és ipari tekintetben. A német elemtől indult ki Magyarországon a polgári szervezet alapja. Majd ismerteti a németajkuak szép és hazafias szereplését Magyarországon történetében és fejlődésében. Elítéli a bécsi germanizáló törekvéseket, melyek egy század előtt a magyar állam nemzeti karakterét elakarták venni. Pedig az önálló magyar államra szükség van, hogy a germán és szláv hatalmi törekvések határa legyen. A szláv és germán faj előttünk folyó küzdelemben tisztában kell lennünk, hogy mi magyarok egyedül állunk. A dinasztia érdeke, hogy erős magyar állam legyen, mert Ausztria már nem számíthat a német-szláv harc révén. A magyar állam erősítésén a németajku magyar polgároknak német érdekből is közre kell működniük. A szláv barátság ellenében a germán táborhoz való csatlakozást tartja szükségesnek a magyar állam érdekében. A mostani németajkuaknak az a bajuk, hogy eltérve elődeik példájától, bár német maradni nem tud, magyar lenni nem akar. Erdélyben a románokhoz csatlakoznak, a felvidéken a pánszlávokkal szemben nem csatlakoznak a magyarsághoz. Szóval a németiség a német érdek ellenére a szlávokba és a románokba olvad be. Ezt példákkal igazolja be. Kötelesség tehát, hogy a németiség kétségtelen beolvadását a magyarság felé irányítsák.

Az egyeztető konferencia.

Nagyenyed, január 10.

(—s.) Miután a kiegyezés sorsa most már úgy szólván csak a Reichsrathtól függ, mivel a magyar parlament semmi képpen sem fog fölösleges nehézségeket okozni egy elfogadható kiegyezéssel szemben, nagy érdeklődéssel figyeli a politikai világ ama békéltető konferenciáját, mely Bécsben a cseh-morva és német képviselők között folyik. Ez a konferencia van hivatva helyre állítani a Reichsrath munkaképességét s előzetes kedvező jelek után nem látszik lehetetlennek, hogy mire e sorok napvilágot látnak, a nemzetiségi követelésekre nézve a megegyezés már létre is jött.

Részünkről mi mindig a német Ausztria hívei voltunk, sőt úgy fogjuk fel, hogy a 67-iki kiegyezés egye-

A következő levéltörödek ugyancsak Vajda Simontól jegyeséhez már Kolozsvárt kelt jan. 19-én, a város szétválásának s a 3 napi vérfürdőnek közvetlen hatása alatt, adatait hihetőleg az öldről megmenekült s Kolozsvárra jutott enyedi szemtanu menekültektől nyerve.

Vajda Simon ugyanis nov. 8-iki általános menekülés-kor feljutott Pestre, ott az akadémiai légiohoz csatlakozott, ezzel Perczel táborában Czeglédig ment, hol meghallva Enyed pusztulását, öreg apja s családja segítségére sietett. távozási engedélyt nyerve a légiótól. Kolozsvárt kapta meg övét s innen írja jan. 19-én kelt levelében a következőket:

„... az idevalók nyomorusága annál nagyobb, hogy itt drágaság kezd lenni, mire a néhány száz enyedi menekültek is befolyással vannak. E szerencsétlenek sorsa valóban rettenetes, mert miután Kolozsvár bevételével a fekete katonaság Enyedről is kiköltözött, de előbb a szász nemzetőrökkel együtt a várost, főleg az iskola és hozzátartozók vagyonja javát elrabolta volna, utának mondom e hó 7-én egy oláh tábor jött Enyed alá, s biztatván az enyediket azzal, hogy semmi bántódásuk nem leendvén nyugodtan lefekhetnek, éjjel rohantak meg a szerencsétlen várost. Borzasztó rémület lepte meg a lakókat, kik nagyobb részint oda vissza költöztek Kolozsvárról s Tordáról. A város ezer helyen felgyújtott s borzasztó rablás közben minden magyart gyilkoltak, fiatal nőket s leányokat a táborral vivén el. Három nap tartott az égetés, rablás és gyilkolás. Nem kímélték a vandálusok senkit: megölték Radinot s Máty Jánost, kik oláhok voltak, elvitték a szász papot Vizinével s Keszl Józseffel, kik szászok valának; megöl-

nesen egy egységes német Ausztriát contemplált vagy legalább is a németek hegemoniáját és suprematiáját Ausztriában, ám ma már azt kell mondanunk, hogy ha egyszer ügyetlen politikával nyakukra növesztették odaát a cseheket, hát igyekezzenek velük ma úgy rendezni a helyzetet, a mint lehet s politikai anarkiajukkal ne rontsank bennünket is meg.

Az ország és a monarchia minden érdeke a kiegyezés lehető gyors létrejöttét kívánja, hogy már egyszer megszűnjék a bizonytalanság, az ideiglenesség s mindazok a bajok és pangások, melyek azzal járnak.

A kiegyezés megkötése, illetve törvényre emelkedése után gazdasági állapotaink fel fognak lendülni, a politikai helyzet szilárd lesz s megindulhat majd a munka és a fejlődés az egész vonalon.

Ám ha a Reichsrath munkaképtelensége ismét megfogja hiusítani a kiegyezést, akkor megbomlik minden józan kombináció, s akkor igazán nem lehet tudni mi lesz.

Pedig lehetetlen, hogy ezzel az eshetőséggel Széll és Körber ne számoltak volna, dacára az egyeztető konferencia kedvező jeleinek, s talán már ismerik is a kivezető utat abból az utvestöböl, a melybe akkor kerülünk, bármilyen lehetetlennek tetszik is előttünk az a helyzet.

Mert hát a politikában voltaképpen nem szabad lehetetlen helyzeteket ismerni, s mint azt a politika nagymestere Széll Kálmán már egyszer megmutatta.

Vegyes hírek.

— **Nemes Sámuel**, a gyulafehérvári kir. törvényszék kitűnő elnöke. ki egyike az erdélyi részek legkiválóbb jogászaiknak; ki nemcsak a bírósági tisztviselők ragaszkodását és szeretetét vívta ki magának, hanem a jogkereső közönség körében is osztatlan népszerűséget szerzett: e napokban töltötte be tíz éves szolgálati jubileumát. Gyulafehérvár közönsége lelkesen ünnepelte ez alkalommal a derek elnököt. Hivatalnok-társai szép csoport-képpel lepték meg, melyen a törvényszék és járásbírók egész tisztviselői kara képviselve volt. A közadakozással Korbuly Ignác táblai bíró elmes és nagy hatású beszéddel üdvözölte az ünnepeltet, a ki könnyekig meghatva köszönte meg az ovációt. Este a Hungária szállóban 200 terítékű bankett volt, melyen Gyulafehérvár város és egész környékének intelligenciája részt vett. Szép felköszöntőkkel, üdvözlő sürgönyökkel tisztelték meg az elnök nagy érdemeit. Vármegyénket e szép ünnepen Szász József alispán képviselte, ki a társas-vacsorán szép felköszöntőben emlékezett meg az ünnepeltnek s a hazafias bírói karnak érdemeiről. Az üdvözlő sürgönyök közül kiemeljük dr. Mohai Sándor, igazságügyi államtitkárét és Zeyk Dániel, Alsófehérmegye főispánjátét. Nagyenyed város közönsége nevében, melynek sokszor volt és van alkalma a magyar bírói kar e kiváló tagjának kitűnő és rokonszenves tulajdonságait tapasztalni, mi is lerójuk nagy tiszteletünk szerény adóját azon óhajattal, hogy derek működésével még sokáig fokozhassa személye iránt táplált mély tiszteletünket.

ték dr. Vízit, Peterfynét unokástól, Benét családostól fogva vitték el; legyilkolták Töröknek, férjét a tűzbe hányták, Szentét, Lukácsot (gyógyszertáros) Réti Károlyt stb. stb., fogva vitték Bedót, az öreg Gyarmathit, Virághátyt. Farkas megmaradt testvérével, miután két napig a farkaspatakba rejtőztek s hóval éltek, Gyarmathy J. Bágyonba menekülve fekszik sebében, anyját egy kert alatt kapták megfagyva, a bükkösbe két száznál többen fagytak meg, mert a nők többnyire egy ingben szaladtak ki a városból... az öreg Zeyk Miklós darabig gyalog jött Makóval s legényével, azután szekeret kapva menekültek Kolozsvárra. Enyed lakosai közül 500-nál többen elpusztultak gyilkok és fagy által, a többiek a legnagyobb nyomoruságban élnek Kolozsvárt és Tordán. Mert a pusztítás után két ízben ment oda katonaság innen, kik sok embert megszábadítottak, tegnapi is tizenöt szánon jöttek vagy 60-an ide...”

*
Magsárgult levéltörödek a szomorú napokról. Nem törekzenek történeti forrás értéket tulajdonítani maguknak, de a kegyelet ünnepe után beléjük pillantani s a sárga papír fakuló sorai közül hangulatot színi s ezzel áldozni vértanu őseink emlékének kegyelet cselekedet. Isten őrizze városunkat több csapástól! Hogy ma sem elég erős a haladó kor igényeinek anyagiilag mindenben megfelelni, elpusztítói az okai; csoda-e, ha a rémes napokat olvassuk, a Magyarok Istenének úgy áhitozzuk áldásait is, villámain is? —n.

— **Január 9** előestéjét az idén is kegyelettel ünnepelte meg a kollégium s város egyesült programmal; d. u. felhatkor már mécsesek világították meg a sirlhelyet s a kollégium internátusának ablakai teljesen kivilágítva, szép látvány voltak; annál értékebb a kollégiumi ifjuság kegyeletének megnyilatkozása, mert évről évre spontán jön; a fiúknál hagyomány, hogy e napon filléreiket összegegyék s versenyezzenek ablakaik kivilágításában. A tüzoltó-zenekar gyászdalai után Berde Sándor VIII-ik osztályos ügyes és lelkes beszédben emlékezett meg Nagyenyed pusztulásáról, kegyelettel vezette a hallgató nagy közönség hangulatát az elhunytakra való visszaemlékezés borongásából a hazaszeretet lelkesedő kitérésére. A tanítóképző ifjuság dalokkora hazafias dalai s a zenekar Hymusa fejezte be a hagyományos ünnepélyt, mire a közönség szét oszlott s az élet mindennapi foglalkozása s szent hamvak jól megérdemelt nyugalomát egy évre nem zavarja.

— **Hymen.** Hegedüs Gyula soproni kir. építészeti hivatali főnök, kir. főmérnök és neje Winkler Mária kedves leányát Katinkát eljegyezte Kapy Béla püspöki titkár. Szívülvüldözöljük a boldog ifju párt, kiknek szép frigye városunk több kiváló családjának szerez igaz örömet.

— **Eljegyzés.** Elekes Iluskát, dr. Elekes Viktor ref. esperes szép és kedves leányát eljegyezte Kertész Lajos Gyulafehérvártól f. hó 3-án.

— **Gyászhir.** Varró Gergely vármegyénk törv. hatóságának derek tagja, városunknak tisztelt, tipikus alakja, m-bagói birtokos, 48-as honvéd, f. hó 9-én hosszas, kínos, hősiesen túrt szenvedés után elhunyt. Nevét derek, szép hivatalú fiai Domokos, Indár és László, városunk érdemes polgármestere és Róza, kik önfeláldozó szeretettel ápolták szeretett atyjukat, gyászolják fájó szívvel az elhunyt számos tisztelőjével együtt. A családi gyászjelentő így szól:

Varró Domokos kir. főmérnök, a biharmegyei all. építészeti hivatal főnöke, neje János Agóta Anna, s gyermekeik: Sándor, Zsófi, Ilona, István — dr. Varró Indár orvos s neje Wimmer Clarisse, — dr. Varró László Nagyenyed város polgármestere, — s Varró Róza, maguk s rokonaik nevében mély fájdalommal tudatják, hogy szerető édes atyjuk — a jó após, magyapa — Varró Gergely negyvennyolczas honvéd, Alsófehérmegye törvényhatósági bizottságának tagja, 78 éves korában, özvegyeége hetedik évében, hosszas szenvedés után f. január hó 9-én reggel 7 órakor megszűnt élni. A gondos családapa, a munkás ember, s a jó hazafi hiven teljesített kötelességeinek tudatával szenderült jobb létre. Hült tetemet folyó hó 11-én d. e. 11 órakor a háznál végzendő egyházi szertartás után kísérik az ev. ref. temetőbe, örök nyugalomra. Béke lengjen porain és áldás emlékezetén! Nagyenyeden, 1903. január hó 9-én.

— **Virág hervadása.** Mindig megdöbbenően hat ránk, ha szép ifju lánykának életét, örömeit, jövő boldogságát durva kézzel tarolja le a dermesztő halál. Kétszeresen elszomorít és megrendít akkor, ha ez a lányka még egy évvel ezelőtt is, mosolygó, jó kedvtől élénk kedves ismerősünk volt; s ha olyan kiváló s egész város nagy közönségének általános tiszteletétől és szeretetétől körülvevett család tagja volt, mint a milyen dr. Kovács Ödöné, az egykori nagy hírű, tudós enyedi professzoré. A család szemefénye, egyetlen lánya: Iluska, egy évi hervadás után, f. hó 10-én meghalt. A mély fájdalomtól lesújtott özvegy édes anyja és az egész család fogadja mély részvétünket. A megrendítő gyászbeszéről a következő jelentést vettük:

Özv. dr. Kovács Ödöné szül. Hegedüs Ilona úgy a maga, mint gyermekei: Pál, János és nevelt leánya: Fülöp Judith; — rokonai: Kovács Albert és családja; — özv. Pásztoly Dénesné szül. Kovács Amália és családja; — özv. Kovács Gyulané szül. Hegedüs Klára és családja; — Pásztoly Rudolfné szül. Kovács Róza és családja; — dr. Kovács Bálint és családja; — dr. Kovács János és családja; — Hegedüs Gyula és családja, s az egész rokonság nevében az édes anyai szívnek mély fájdalommal tudatja, hogy forrón szeretett jó leánya: Kovács Iluska életének 19-ik évében folyó hó 9-én délután 5 órakor elhunyt. Könnyes szemmel láttuk, hogy nyiló virág korában hervadni indult, míg végre letörtetett... A korai válás felett lelkünk elborul, sebzett szívünk oly fájdalmasan sajog!... Óh Ég Úra! nyujts vigaszt nekünk!... Kedves halottunk porrészeit folyó hó 11-én délután 1/2 3 órakor fogjuk a háznál tartandó ev. ref. szertartás után örök nyugalomra helyezni. Emléke áldott! Emléke szívünkben élni fog! Nagyenyeden, 1903. január 10-én.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár részvénytársaság Könyvnyomdájában

1239 számhoz.
I-902.

Hirdetmény.

A vállas- és közoktatásügyi miniszter úr ó Nagyméltósága az 1902. évi október hó 21-én kelt 64.742. számú rendeletével a marosszentbenedeki állami népiskola felépítését 11.884 kor. 14 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivételének biztosítása céljából az 1903. évi január hó 17-ik napjának d. e. 10 órájára a nagyenyedi kir. építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájára a nevezett hivatalhoz annyi alkalommal nyújtsák be, mint a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bantpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művellet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Nagyenyeden, 1902. december 23-án.

11 1-1
Alsófehérmegyei m. kir.
építészeti hivatal.

Sz. 1027—1902. tlkv.

Hirdetmény.

Örményszékes község telekjegyzőkönyvei tagosítás folytán átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. c. z. cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának a bejegyzését elrendelik, az 1892. évi XXIX. t. c. z. -ben szabályozott eljárás a telekjegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mind azok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. z. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t. c. z. 5. és 6. §-ában és az 1891. évi XVI. t. c. z. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. c. z. 7. §-a és az 1891. évi XVI. t. c. z. 15. §-a) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t. c. z. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1903. évi július hó 14. napjáig bezárólag ezen telekjegyzői hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mind azok, akik az 1886. évi XXIX. t. c. z. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. c. z. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1903. évi július hó 14. napjáig bezárólag ezen telekjegyzői hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mind azok, akik a telekjegyzőkönyvek átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülömben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. c. z. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogikat bármely irányban sértve érzik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. c. z. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekjegyzői hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1903. évi július hó 14. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyben figyelmeztetnek azon feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak

át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmindt egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket ezen telekjegyzői hatóságnál átvehetik.

A kir. bíróság mint telekjegyzői hatóság.

Vizaknán, 1902. május hó 22-én.

603 2-3

Sz. 8572—902. tkvi.

Hirdetmény.

Asszonynépe, Felsőorbó és Középorbó községek telekjegyzői birtokszabályozás folytán átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., és az 1889. XXXVIII. 1801. XVI. t. c. z. -cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. c. z. -ben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mind azok, kik az 1886. XXIX. t. c. z. 15. és 17. §-ai alapján ide értve e szakaszoknak az 1889. XXXVIII. t. c. z. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t. c. z. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t. c. z. 7. §-a és az 1891. XVI. t. c. z. 15. §-a) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t. c. z. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1903. évi július hó 15. napjáig bezárólag a telekjegyzői hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mind azok, a kik az 1886. XXIX. t. c. z. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi szakaszoknak az 1889. XXXVIII. t. c. z. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis az 1903. évi július hó 15. napjáig bezárólag a telekjegyzői hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mind azok, akik a telekjegyzői átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülömben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt esetben kívül az 1892. évi XXIX. t. c. z. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve érzik, ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. c. z. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek tartják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekjegyzői hatósághoz hat hónap alatt, vagyis az 1903. évi július hó 15. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokra a felekre, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak, hogy amennyiben azokhoz egyszersmindt egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekjegyzői hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíróság mint telekjegyzői hatóság.
Nagyenyeden, 1902. december hó 29-én.

597 2-3

Weiner,
kir. aljárásbíró.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r. t.

Alaptőke: 200,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betétlázasra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

Első leány-kiházasítási
egylet m. sz.
leány- és fiúbiztosító intézet
ezennel közhírré teszi, hogy az
erdélyrészi vezérügynökségét
1902. december 1-től a **Kolozsvári**
Kereskedelmi banknak
adta át.

A vezérügynökség eszközei: gyermekbiztosításokat a legelőnyösebb feltételek s legelőnyösebb díjazás mellett. Semminemű mellékletek nem fizetendő. Havi befizetések azonnali haláleseti biztosítással.
Prospectust küld s felvilágosítással készséggel szolgál.
Üzletszerzők helyben és vidéken azonnal alkalmaztatnak.

Kolozsvári kereskedelmi bank
mint vezérügynökség.
Biztosítási iroda: **Wesselényi M.-utca 6. sz.**
Az intézet vagyona 1901. december 31-én **7,874.335 kor. 14 fillér.** Eddig kifizetett biztosítási összeg több mint **7 millió korona.**

Somatose
oldható húsfehérnye
a hús tápanyagát tartalmazza (tojásfehérnye és só) majdnem izoton könyven oldható por alakban a lehető legjobb **erősítő szer** gyenge, a tépálkozásban visszamaradt egyéneknek, — melibetegeknek, idegbetegeknek, gyomorbetegeknek, — gyermekágyasoknak, szülőkörben szenvedő gyermekeknek, gyógyulónak.
VAS-SOMATOSE alakjában pedig különösen
Sápkórban szenvedőeknek orvosiilag ajánlott.
Somatose nagy mértékben emeli az étvágyat.
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Csak eredeti csomagolásban valódi.

A híres és közkelettségnek örvendő K. Impér

„Répáti“ Savanyuvíz

mai naptól kezdve közvetlenül a forrástól
egészen friss töltésben kerül forgalomba

Purjesz Zsigmond dr. prof. a következőképp nyilatkozik: „Bizonyítom, hogy a „Répáti“ savanyuvíz a nyákhártyák hurutos bántalmait ellen ismételve jó sikerrel alkalmaztam.”

Dr. Lengyel Béla m. kir. tud. egyetemi tanár szakvéleménye a következő:

„A K. Impér „Répáti“ forrás oly kitűnő égvényes savanyuvíz, amelyet szerencsés összetétele, mint rendkívül dússavtartalmú folytán megérdemli, hogy a maga nemében a legkitűnőbb egyikének tekintessék.”

Dr. Hanko Vilmos tanár, az E. K. E. balnologiai oszt. titkára e vízről így vélekedik:

„A „Répáti“ víz nemcsak, mint élvezeti víz kitűnő, hanem mint gyógyító ital is megbecsülhetetlen s a Csehországból hozott drága Krondorfi vízzel minden tekintetben versenyez.”

Mindig friss töltésben kapható
Nagyenyeden

Fenichel Lázár főraktárosunknál,
Főter 25, a fűszerkereskedésekben és a vendéglőkben.

10 1-
„Répáti“ forráskezelőség.

Tángerl József

női és férfi divatru kereskedő tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy **mielőtt** szükségletét a farsangi cikkekben máshol szereznék be, sziveskedjék **dusan felszerelt és folytonosan gyarapodó raktárát** megtekintésre méltatni. **A visszamaradt téli árukból 10% árkedvezményt nyújtok.**

Az intelligens közönség találkozási otthona.

Vorobicz Kálmán

vászon-, női és férfi divat- és kézműáru-üzlete
Nagyenyed, Főtér (Hid mellett.)

Elvém: szolid haszon nagy forgalom.

Az őszi és téli idényre, teljes szakképzett-ségem s e téren, hosszú időn át szerzett tapasztalataim folytán, oly előnyös bevásárlást tettem, nagyérdemű vevő közönségem nemes elve szem előtt tartásával, nagyobbbrészt

hazai gyártmányú árukkal,

hogy azon kellemes helyzetbe jutottam, a nagymennyiségű vétel folytán, miszerint

minden cikket sokkal jutányosabban árulhatok, mint bárhol, mert: a már kezdetleges bizalmakat megerősíteni óhajtom. E kedvező körülmények hatása alatt van szerencsém dús raktáramra becses figyelműket e helyen is fölhívni. Remek újdonságú női ruha-kelmék, divatselmék, mosóbársonyok, barchettek, flanellek, téli posztó és haraszt-kendők, kész blousok, női és férfi fehérneműk, nyakkendők hírneves magyar gyártmányú, finom női-, férfi és gyermek-czipők s harisnyák, csakis finom nyulszőrből készült férfi kalapok, szobaberendezések, szőnyeg-, függöny-, ág- és asztalterítőkből, paplanokban, vászon-, kézmű- és rövidárukban. Óriási választék mindennemű kézimunka-darabok s hozzávalóikban, melyek figyelmes beosztása győ-n örökdtetőleg hat vevő közönségemre.

Kitüntető bizalmu parancsukat várva vagyok

kitünő tisztelettel

Vorobicz Kálmán.

7 3-*

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Legszolidabb, szigorúan határozott árak.

Naponta kétszer friss sütemény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmét **csemege- és péküzletre** felhívni. Különösen figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek kitünő minőségű boraimat, melyeket a megyesi Czeli Frigyes és fia cég pinczejéből szereztem be.

1 liter finom asztali bor	—64 kor.
1 " " pecsenye	—80 "
1 " " rizling	1— "
7 deczi csemege gyógy Küküllő gyöngye	2-40 "
3 1/2 " csemege gyógy Küküllő gyöngye	1-30 "
7 " csemege gyógy rizling	2-20 "
3 1/2 " " " " " " "	1-10 "
7 " " " " " " "	2— "
3 1/2 " " " " " " "	1-20 "
7 " " " " " " "	1-60 "
5 " " " " " " "	1-40 "
3 1/2 " " " " " " "	1— "

Továbbá kaphatók: naponta friss szebeni felvágottak, valamint csemege-sajt és friss székely turó, ugyszintén finom likörök, tea-sütemény, tea, rum.

T. vevőim szíves pártfogását továbbra is kérve, maradok tisztelettel

Beer G. Dániel,
sütő.

9 2-*

Naponta kétszer friss sütemény

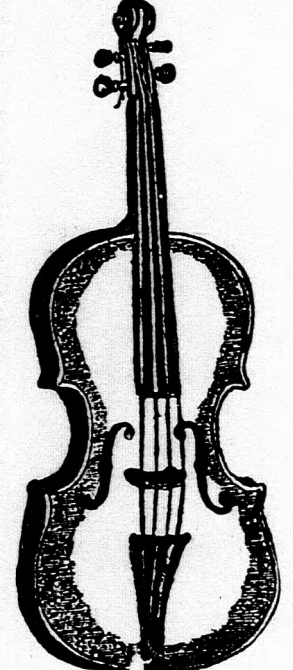
SZŐLŐOLTVÁNYOK

szőlőültetvények és szőlőművelés minden részében és minden szőlőültetvényre legkiválóbb minőségű szőlőoltványokat készítek. Minden szőlőültetvényre legkiválóbb minőségű szőlőoltványokat készítek. Minden szőlőültetvényre legkiválóbb minőségű szőlőoltványokat készítek.

ÉLŐKERÍTÉS.

Élőkerítés készítése és magvak. Élőkerítés készítése és magvak. Élőkerítés készítése és magvak. Élőkerítés készítése és magvak.

Cím: „Ermelléki Élő Szőlőoltvány-Telep”
Nagy-Kánya u. p. Székelyhid.

Első kézből legjobban vásárol.

Magyarország legnagyobb hangszergyára réz-, fa-, fuvó- és vonós hangszerekben.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros,
a cs. és kir. közös
és a m. kir. honvéd hadsereg szállítója

BUDAPEST, II. Lánchíd-utca 5. szám.

Legnagyobb választék az összes hangszerekben.

Hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvolák, klarinetek, trombiták, czimballomok.

Általam konstruált **tárogatók** 30 frttól feljebb; iskola és zongorakiséret ingyen.

HARMONIKÁK legjobb, elpusztíthatatlan hangokkal. **Különlegesség:** acélhangú hangverseny-harmonikák, saját minták.

Teljes zenekar-felszerelések a legjutányosabb árban, előnyös feltételek mellett.

Képes árjegyzékek

és pedig külön-külön: a) hangszerekről, b) harmoniumokról, c) harmonikákról
ingyen és bérmentve. 441 14-20

Korona tyukszemtapasz, javított minőség, teljes sikerről jótállás mellett, ellenben a pénzt visszaadom. 1 drb ára 60 fillér.

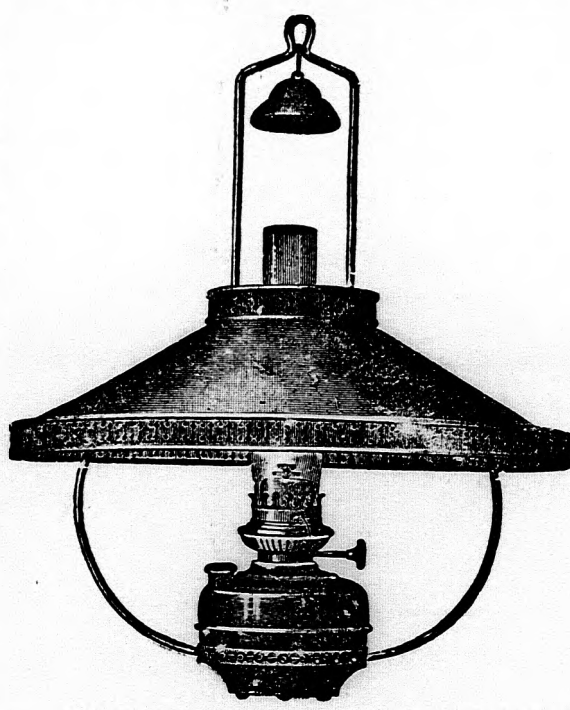
24féle különböző ásvány- és Ferenz József lozhiresebb keserűvíz-forrás képviselője; ezen vizek csakis nálam mindig friss töltésben kaphatók.

Bátorkodom a 33 éven át igen tisztelt vevőimnek becses tudomására hozni, hogy **gyerekjáték-kirakatommal** készen vagyok, alázatosan meghívom szíves megtekintésére. Mult évi játékokat bármily elfogadható és még beszerzési áron alul is eladok, különösen **babák** oly nagy választékban érkeztek, hogy bátran mondhatom a 33 éven át soha ily nagy választékban nem volt, tájékozatlan végett tudatom, hogy 3 krtól 4 frtig hapható darabja, igen egyszerű hasznos társasjátékok u. m.: **Sakk, Domino, Tivoli, Várjáték, Lotto, Tombola, Harang** és **kalapács** és más újabbak nagy választékban vannak készletben. Ajándéknak igen ezülszerű test edző **korcsolyák** párja 75 krtól 3 frtig, nagy mennyiségű **karácsonyfa gyertyák, czukorkák, diszek czukorból, datolya, malaga, czukrozott gyümölcsök, olesó narancsok**, 3 krtól kezdve kaphatók.

Kérve 33 éves becses támogatásukkal ez uttal is megajándékozni szíveskedjenek, maradok mély tisztelettel

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Világhírű Balatoni kocsonyás halakból, mely minden külföldi olajos pancsot fölülmulnak, friss küldemény érkezik.

Értesítés.

Tisztelettel értesíteni óhajtom úgy a helybeli, mint a vidéki nagyérdemű vevőközönséget, miszerint a főtéren. apósom **Lázár Adolf** dohány-nagytőzsdéje mellett 2 év óta fennálló

üveg-, porcellán- és lámpaáru-üzletemet

a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg dúsán meg- nagyobítottam.

Tekintettel arra, hogy aruimat csakis elsőrangú czégekétől szereztem be, azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy t. n. é. vevőközönséget **mélyen leszállított, szabott árak** mellett kiszolgálhatom.

Mivel tábla-üvegekben nagy raktárt tartok, elvállalok mindennemű kisebb nagyobb épületek üvegezését a lehető legjutányosabb árak mellett.

Elvállalok továbbá tükrök, képek bekeretezését szintén nagyon jutányos árak mellett és kezeskedem azoknak tartós és csinos kiviteléről.

Üveg- porcellán- és lámpaáruim versenyképes áraival arra töreksem, hogy a t. vevőközönség nagyrabcsúlt bizalmát, mint eddig, úgy ezután is magamnak továbbra is biztosítsam.

A midőn e helyütt a **karácsonyi és újévi ünnepekre megrendelt kiváló ajándéktárgyak** dús választékát a n. é. közönség megtekintésére ajánlom, kérem továbbra igen becses pártfogásukat és maradok

illő tisztelettel

Komjátszeghy Lajos.

5 3-*

5. sz. E160 helyben. Egész évre. Fél évre. Negyedévre. Egyes sz. Nyit. A. A vi. Kossut. ber 31. emléke. Kálma. Kossut. menyel. az új. tisztáz. megkö. hogy a. berend. megiga. már d. mikor. boru-p. rejtőz. tetsz. kinálta. hogy: többé. laszta. félni. hogy. mások. csak a. hogy. hatat. Szell. massa. véert. ved. last. ne leg. A k. sági. voltak. válság. töke. tekke. zalog. tett. sági.